

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 830/2024
08.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Милене Рашић, Гордане Којић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Томислава Стојковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бечеју К 168/21 од 10.10.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 86/24 од 20.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 08.07.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Томислава Стојковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бечеју К 168/21 од 10.10.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 86/24 од 20.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бечеју К 168/21 од 10.10.2023. године окривљени АА оглашен је кривим под тачком 1. због извршења кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, а под тачком 2. због извршења кривичног дела изнуда у покушају из члана 214. став 1. у вези члана 30. КЗ, за која кривична дела му је суд утврдио појединачне казне затвора у трајању од по једне године и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од једне године и десет месеци, у коју му је урачунао време проведено у притвору од 20.05.2021. године до 13.08.2021. године, као и време проведено по мери забране напуштања стана од 13.08.2021. године до 09.02.2022. године, као и од 05.04.2022. године до 23.11.2022. године, када му је мера укинута и одређена забрана напуштања боравишта. На основу члана 258. ЗКП оштећени су упућени да имовинскоправни захтев остваре у парничном поступку.

Истом пресудом окривљени је на основу члана 264. ЗКП обавезан да плати на име судског паушала износ од 10.000,00 дианара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде под претњом принудног извршења, док ће о осталим трошковима суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 86/24 од 20.03.2024. године, одбијене су као неосноване жалбе ОЈТ у Бечеју и браниоца окривљеног АА, а првостепена пресуда је потврђена.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Томислав Стојковић, поднео је захтев за заштиту законитости против другостепене пресуде, док из образложења произлази да захтев подноси и против првостепене и против другостепене правноснажне пресуде, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, а из образложења захтева произлази да пресуде побија због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, те укине побијане пресуде, а предмет врати на поновно суђење првостепеном суду или да укине побијане пресуде и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац у образложењу захтева наводи да се у радњама окривљеног АА не стичу обележја кривичног дела изнуда из члана 214. став 1. КЗ, као ни изнуда у покушају из члана 214. став 1. КЗ у вези члана 30.КЗ и у вези са тим наводи да нису описани ни субјективни елементи овог кривичног дела под тачком 1. и 2. изреке, конкретно намера прибављања за себе или другог противправне имовинске користи. Бранилац у захтеву истиче да је у конкретној ситуацији намера окривљеног била усмерена на то да му оштећени врате позајмљени новац, па се може евентуално говорити о кривичном делу принуда на страни окривљеног, на који начин бранилац окривљеног указује на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Изложени наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног су, по налажењу овог суда, неосновани.

Кривично дело изнуда из члана 214. став 1. Кривичног законика чини онај ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, силом

или претњом принуди другог да нешто учини или не учини на штету своје или туђе имовине.

Одредбом члана 14. став 1. КЗ прописано је да је кривично дело оно које је законом предвиђено као кривично дело, које је противправно и које је скривљено, а одредбом члана 22. став 1. КЗ прописано је да кривица постоји ако је учинилац у време када је учинио кривично дело био урачунљив и поступао са умишљајем, а био је свестан или је био дужан и могао бити свестан да је његово дело забрањено.

У изреци првостепене пресуде под тачком 1. је наведено да је у време и на месту описаном у изреци првостепене пресуде, окривљени АА „способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, у намери да себи прибави противправну имовинску корист, претњом принуди оштећеног ББ из ... да нешто учини на штету своје имовине, на тај начин што је, а након што му је оштећени у целости вратио раније позајмљени износ од 150 еура, захтевао да му оштећени преда и додатни новачни износ од 28.500,00 динара, упућујући му претње, да ће му, ако му не преда наведени новчани износ, поломити ноге, да ће га сломити, да ће га мајка хранити на сламчицу, да ће му сломити вилицу, због чега је оштећени из страха за властиту безбедности и безбедност својих родитеља, с обзиром да је окривљени више пута одлазио и на адресу родитеља оштећеног, некада и ноћу, неутврђеног дана крајем лета 2020. године предао окривљеном новчани износ од 25.000,00 динара, након чега је са образложењем, да му тражени износ од 28.500,00 динара није у целости исплаћен, принудио оштећеног да му пошаље поруку следеће садржине “Зезају ме са исплатом на градилишту, данас ћу ти послати 1800 еура, а за десет дана ћеш добити још 1200 еура“, те наставио да му и даље упућује претње исте садржине као и претњу да ће му запалити кућу уколико му не преда износ од 3000 еура, а све у циљу принуђавања оштећеног да му преда новац ради стицања противправне имовинске користи што је оштећеног све време одржавало у страху за властиту безбедност и безбедност његових родитеља, због чега је тај догађај пријавио полицији, на који начин је прибавио противправну имовинску корист у износу од 25.000,00 динара, при чему је био свестан да је његово дело забрањено.“ У изреци првостепене пресуде под тачком 2. је наведено да је у време и на месту описаном у изреци првостепене пресуде, окривљени АА „способан да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима, свестан свог дела и хтео његово извршење, у намери да себи прибави противправну имовинску корист, претњом покушао да принуди оштећеног ВВ из ... да нешто учини на штету своје или туђе имовине, на тај начин што је, иако му је отац оштећеног ГГ из ... дао новчани износ од 300 евра у октобру месецу 2020. године, измиривши на тај начин у целости дуг оштећеног, са чим се окривљени сагласио, након враћања позајмице се у више наврата обраћао оштећеном путем телефона и преко друштвених мрежа „Месинцер“ захтевајући од њега да му преда новац у износу од 700 евра на име камате измиреног дуга и дуг од 50 евра који износ је потом смањивао на 500 евра и на 300 евра, претећи му путем телефона да ће у супротном да му исече прсте, да ли да понесе ашов и лопату да испуни обећање када је рекао да ће га закопати на Тиси, а када му је оштећени одговорио да је дуг исплаћен, није му слао поруке све

до месеца фебруара 2021. године, када му је у више наврата упутио речи претње путем гласовних порука „Фејсбук Месинџер“ да ће да га закопа живог на Тиси, да ће да му сломи руке и ноге због пара, чекао је оштећеног испред радног места и на паркингу фирме „...“ да изађе са посла, а док је оштећени одлазио до аутобуског стајалишта возио је цип усмеривши га у правцу оштећеног позивајући га да уђе у ауто, да би, након што је оштећени одбио, упутио истом речи претње: “Сломићу ти руке и ноге, са ким те год будем видео, сломићу свакога и маму и тату и све живе“, те кад је оштећени из страха почео да бежи, вијао га је колима говорећи му да ће да га чека свако вече, сваки дан када буде ишао са посла и на посао да би га „наместио“ да му сломи руке и ноге и да ће завршити у колицима као што је био његов покојни брат, а све у циљу принуђивања оштећеног да му да новац, ради прибављања противправне имовинске користи, који новац му оштећени није предао, при чему је био свестан да је његово дело забрањено.“

Према налажењу Врховног суда, у изреци наведене пресуде, под тачком 1. и 2. изреке, описана је кривица окривљеног АА – урачунљивост, умишљај и намера прибављања противправне имовинске користи за себе, свест о противправности, као и радња извршења кривичног дела – принуда претњом да оштећени ББ и оштећени ВВ на штету своје имовине предају одређене износе новца, наведене у изреци пресуде, те су у изреци пресуде под тачком 1. описана сва субјективна и објективна обележја кривичног дела из члана 214. став 1. КЗ, а под тачком 2. описана сва субјективна и објективна обележја кривичног дела из члана 214. став 1. у вези члана 30. КЗ, за која је окривљени оглашен кривим, а не битни елементи кривичног дела принуда из члана 135. КЗ, како то неосновано истиче бранилац окривљеног. С тога су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Томислава Стојковића, којима се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, оцењени као неосновани.

Осталим наводима захтева, бранилац окривљеног АА, полемисе са оценом доказа и оспоравањем правилности и потпуности утврђеног чињеничног стања, те изводи сопствене закључке да окривљени због физичког хендикепа није могао да изврши радњу кривичног дела, посебно због отежаног кретања, те да је могао евентуално имати саучеснике у виду помагача и саизвршиоца, на који начин суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду одредбе члана 440. ЗКП. Поред тога, наводима о садржају пресуде, указује на повреду члана 428. ЗКП, те истиче дужност суда да непристрасно оцени изведене доказе на који начин указује на повреду одредбе члана 16. став 2. ЗКП. Имајући у виду да повреде члана 440. ЗКП, 428. ЗКП и члана 16. став 2. ЗКП, не представљају дозвољене разлоге за подношење овог ванредног правног лека у смислу члана 485. став 4 ЗКП, то се Врховни суд у оцену истих није упуштао.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву указује на повреду чланова 142. став 2. Устава Републике Србије и чланова 6. став 3. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Међутим, када се захтев за заштиту

законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободe окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатних протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни суд нашао да захтев за заштиту законитости у овом делу нема прописани садржај, па се у оцену наведених повреда није упуштао.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић